

ΣΤΕ 3213/2013

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Γ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 28 Μαρτίου 2013, με την εξής σύνθεση: Αικ. Συγγούνα, Αντιπρόεδρος, Προεδρεύουσα, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Τμήματος, που είχε κώλυμα, Γ. Ποταμιάς, Π. Καρλή, Σύμβουλοι, Π. Τσούκας, Δ. Βανδώρος, Πάρεδροι. Γραμματέας ο Ν. Βασιλόπουλος.

Για να δικάσει την από 16 Μαρτίου 2012 αίτηση: του, κατοίκου Ωραιοκάστρου Θεσσαλονίκης (.....), ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Κ. ΧρυσόγONO (Α.Μ. 2387 Δ.Σ. Θεσ/νίκης), που τον διόρισε με πληρεξούσιο,

κατά των: α), κατοίκου Ωραιοκάστρου Θεσσαλονίκης (..... ..) και β), κατοίκου Ωραιοκάστρου Θεσσαλονίκης (..... ..), οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Ιω. Μακρή (Α.Μ. 2399 Δ.Σ. Θεσ/νίκης), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο.

Με την αίτηση αυτή ο αναιρεσείων επιδιώκει να αναιρεθεί η υπ' αριθμ. 708/2012 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Παρέδρου Δ. Βανδώρου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο του αναιρεσείοντος, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αναιρέσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον πληρεξούσιο των αναιρεσιβλήτων, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (Α' 3128231, 3128233, 3128234/2012 γραμμάρια παραβόλου).

2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η ανáιρεση της 708/2012 απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με την οποία έγινε δεκτή ένσταση των αναιρεσιβλήτων, διαπιστώθηκαν η ύπαρξη του προβλεπόμενου στο άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 3852/2010 ασυμβιβάστου εξαιτίας οφειλών στο πρόσωπο του αναιρεσείοντος και η έκπτωσή του από το αξίωμα του δημοτικού συμβούλου στο Δήμο Ωραιοκάστρου, τροποποιήθηκε δε, κατά το μέρος αυτό, η 34860/2010 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, όπως διορθώθηκε με την 36487/2010 απόφασή του, με την οποία ανακηρύχθηκαν, μεταξύ άλλων, οι επιτυχόντες συνδυασμοί και δημοτικοί σύμβουλοι κατά τις δημοτικές εκλογές της 7ης και 14ης Νοεμβρίου 2010 στον πιο πάνω Δήμο.

3. Επειδή, στο άρθρο 53 παρ. 3 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 παρ. 1 του ν. 3900/2010 (Α' 213), ορίζεται ότι: «3. Η αίτηση

αναιρέσεως επιτρέπεται μόνον όταν προβάλλεται από τον διάδικο με συγκεκριμένους ισχυρισμούς που περιέχονται στο εισαγωγικό δικόγραφο ότι δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή ότι υπάρχει αντίθεση της προσβαλλομένης αποφάσεως προς τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου ανωτάτου δικαστηρίου είτε προς ανέκκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου».

4. Επειδή, στο άρθρο 15 του ν. 3852/2010 (Α' 87), το οποίο φέρει τον τίτλο «ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών», ορίζεται ότι : «1. Δεν μπορούν να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και εκπρόσωποι των τοπικών κοινοτήτων εκείνοι που είναι, από οποιαδήποτε αιτία, οφειλέτες του δήμου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του δήμου, καθώς και της δημοτικής επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσής του (ΔΕΥΑ) και των δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεών του. 2. Αν οφειλέτης του δήμου ή των νομικών προσώπων της προηγούμενης παραγράφου εκλεγεί δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας, οφείλει να εξοφλήσει την οφειλή του έως την ημέρα της εγκατάστασης των νέων δημοτικών αρχών. 3. Αν τα προαναφερόμενα πρόσωπα γίνουν οφειλέτες του δήμου ή των ανωτέρω νομικών προσώπων μετά την εκλογή τους, οφείλουν να εξοφλήσουν την οφειλή τους μέσα σε προθεσμία δύο μηνών, αφότου κατέστη οριστική η βεβαίωση της οφειλής και έλαβαν γνώση αυτής ή σε περίπτωση άσκησης ενδίκων βοηθημάτων, αφότου εκδόθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αν η εξόφληση των οφειλών του άρθρου αυτού δεν γίνει μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, εκτός από την περίπτωση διακανονισμού της οφειλής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, εκπίπτουν από το αξίωμά τους. Το Διοικητικό Πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο οικείος δήμος, με απόφασή του, διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβίβαστου και την έκπτωση από το αξίωμα, εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 247 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 50 του παρόντος. 4. Στις οφειλές των προηγούμενων παραγράφων εμπίπτουν και αυτές που βεβαιώνονται υπέρ των δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται με το άρθρο 1 του παρόντος ή των νομικών τους προσώπων της παραγράφου 1». Εξάλλου, το ν.δ. 318/1969 «περί βεβαιώσεως και εισπράξεως των εσόδων των Δήμων και Κοινοτήτων» (Α' 212) προβλέπει στο μεν άρθρο 21 παρ. 1 ότι : «Οι βεβαιωτικοί κατάλογοι των υποχρέων εις την καταβολή φόρου, τέλους, δικαιώματος, αντιτίμου προσωπικής εργασίας ή εισφοράς, εις ας περιπτώσεις δεν προβλέπεται άλλως υπό του παρόντος, καταρτίζονται εις τας κοινότητες υπό του προέδρου της κοινότητος και του γραμματέως αυτής εις τους δήμους τους έχοντας πληθυσμόν κάτω των 10.000, υπό του δημάρχου», στο δε άρθρο 22 αυτού τα εξής : «παρ. 1. : Οι βεβαιωτικοί κατάλογοι φόρων, τελών, δικαιωμάτων, αντιτίμου προσωπικής εργασίας, εισφορών και προστίμων καταρτίζονται κατά τας διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 - 5 του από 17 Μαΐου 1959 β.δ. παρ. 2. [όπως η παρ. αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 61 του ν.δ. 1416/1984 (Α' 18)] : Απόσπασμα των βεβαιωτικών καταλόγων κοινοποιείται με απόδειξη στο φορολογούμενο, για ποσό μεγαλύτερο από δέκα χιλιάδες δραχμές. Για τους οφειλέτες ποσού μέχρι δέκα χιλιάδες δραχμές η κοινοποίηση των αποσπασμάτων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του νομοθετικού διατάγματος 4260/1962 (ΦΕΚ Α' 186) ... παρ. 3. : Αντίγραφον του βεβαιωτικού καταλόγου αποστέλλεται, συγχρόνως με την ενέργειαν των κοινοποιήσεων εις τον ταμίαν δια την βεβαίωσιν του εσόδου. Μετά την πάροδον της, δια την άσκησιν προσφυγής κατά των βεβαιωτικών καταλόγων, προθεσμίας, η δημοτική ή κοινοτική υπηρεσία αποστέλλει εις τον ταμίαν πίνακα εμφανίζοντα τα ονοματεπώνυμα των ασκησάντων προσφυγήν μετά μνείας του αριθμού υφ' ον ούτοι

φέρονται εγγεγραμμένοι εις τον βεβαιωτικόν κατάλογον. Ο ταμίας βάσει του πίνακος τούτου, αναστέλλει την είσπραξιν των αφορώντων εις τους προσφυγόντας ποσών, γνωστοποιεί δε εις τους υπολοίπους το χρέος των, κατά τας διατάξεις του άρθρου 41 του ν.δ. 4260/1962». Το τελευταίο αυτό άρθρο 41 του ν.δ. 4260/1962, προβλέπει στην παρ. 2 αυτού ότι : «2. Οι οφειλέται των δήμων και κοινοτήτων λαμβάνουν γνώσιν του χρέους των δι' ατομικής ειδοποιήσεως, αποστελλομένης εις αυτούς υπό του αρμοδίου ταμείου εντός μηνός από της ημέρας, κατά την οποίαν οι φορολογικοί κατάλογοι ή τα εξ άλλης αιτίας χρέη εβεβαιώθησαν οριστικώς. Αι ατομικαί ειδοποιήσεις αποστέλλονται, είτε δια δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων ή εισπρακτόρων επί τη υπογραφή των παραληπτών οφειλετών ή εν απουσία τούτων υπό των οικείων των εις ειδικόν βιβλιάριον, είτε δια του ταχυδρομείου, τηρουμένου προς τούτο παρ' εκάστω ταμείω ιδίου βιβλίου, εμφανίζοντος την έκδοσιν και αποστολήν των ατομικών ειδοποιήσεων. Δια χρέη άνω των πέντε χιλιάδων δραχμών, οι ατομικαί ειδοποιήσεις αποστέλλονται επί αποδείξει. Εις τας περιπτώσεις κατά τας οποίας η καταβολή ορίζεται εκ του νόμου εις δόσεις, αι ειδοποιήσεις αποστέλλονται εφ' άπαξ εντός της οριζομένης, ως άνω, προθεσμίας, αναγράφονται δε εις αυτάς αναλυτικώς αι δόσεις και αντιστοιχως αι χρονολογίαι καταβολής τούτων . . .».

5. Επειδή, σύμφωνα με την προπαρατεθείσα διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 3852/2010, όσοι έχουν εκλεγεί δήμαρχοι ή δημοτικοί σύμβουλοι και γίνουν οφειλέτες του οικείου δήμου μετά την εκλογή τους, οφείλουν να εξοφλήσουν την οφειλή τους μέσα σε προθεσμία δύο μηνών, αφότου κατέστη οριστική η βεβαίωση της οφειλής και έλαβαν γνώση αυτής ή σε περίπτωση άσκησης ενδίκων βοηθημάτων, αφότου εκδόθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση, διαφορετικά εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμά τους. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, καθίσταται «οριστική» η «βεβαίωση» της ανωτέρω οφειλής, εφόσον αυτή «βεβαιωθεί οριστικώς», σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 41 του ν.δ. 4260/1962. Προς τούτο απαιτούνται όχι μόνο η καταχώρισή της στους βεβαιωτικούς καταλόγους της παρ. 1 του άρθρου 22 του ν.δ. 318/1969 (βεβαίωση υπό ευρεία έννοια) και η κοινοποίηση του σχετικού αποσπάσματος του οικείου βεβαιωτικού καταλόγου στον οφειλέτη, αλλά, σύμφωνα με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου, και η άπρακτη πάροδος της προθεσμίας άσκησης προσφυγής κατά του νόμιμου τίτλου, η αποστολή στον ταμία πίνακα με τις οφειλές για τις οποίες ασκήθηκε προσφυγή και η σημείωση από τον ταμία ότι λόγω της άσκησης προσφυγής έχει ανασταλεί η είσπραξή τους, με αποτέλεσμα οι απομένουσες στο βεβαιωτικό κατάλογο οφειλές να καθίστανται οριστικές (βεβαίωση υπό στενή έννοια ή ταμειακή βεβαίωση : «οι φορολογικοί κατάλογοι ή τα εξ άλλης αιτίας χρέη», που «εβεβαιώθησαν οριστικώς» κατά τη διατύπωση της παρ. 2 του άρθρου 41 του ν.δ. 4260/1962). Περαιτέρω, κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 3852/2010, οι εκλεγέντες δήμαρχοι ή δημοτικοί σύμβουλοι «λαμβάνουν γνώση» της οριστικώς βεβαιωθείσας οφειλής τους, με συνέπεια την έναρξη της δίμηνης προθεσμίας προς εξόφλησή της, μόνον εφόσον τους γνωστοποιηθεί νομίμως η ύπαρξή της. Η γνωστοποίηση αυτή, ενόψει της σοβαρότητας της έκπτωσης του δημάρχου ή του δημοτικού συμβούλου από το αξίωμα για το οποίο εκλέχθηκε, πρέπει να αποδεικνύεται με απόλυτα ασφαλή τρόπο, όπως είναι το αποδεικτικό επίδοσης της ατομικής ειδοποίησης ή η υπογραφή του παραλήπτη στο προβλεπόμενο από την παρ. 2 του άρθρου 41 του ν.δ. 4260/1962 ειδικό βιβλίο (πρβλ. ΣτΕ 2069, 1543/2006, 2763/1968, 1713/1966, 1788/1964, 1133/1963, 1931/1962, 840/1957). Εξάλλου, η ανωτέρω διαδικασία ταμειακής βεβαίωσης του χρέους έχει αυστηρό χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι το χρέος καθίσταται εισπραξιμο και απαιτητό, μόνο μετά την τήρησή της και όχι με άλλους τρόπους. Και τούτο, διότι μόνον έτσι κατοχυρώνεται η απαιτούμενη ασφάλεια ως προς τη διαπίστωση του εισπραξιμου και απαιτητού του χρέους, η οποία είναι αναγκαία, τόσο προς διαφύλαξη των οικονομικών συμφερόντων

του δήμου, όσο και προς προστασία της περιουσίας και του δικαιώματος δικαστικής προστασίας του οφειλέτη. Ενόψει αυτών, η τήρηση της πιο πάνω διαδικασίας απαιτείται για όλους ανεξαιρέτως τους οφειλέτες του οικείου δήμου, συμπεριλαμβανομένων και όσων υπέγραψαν τους βεβαιωτικούς καταλόγους των οφειλετών του Δήμου, υπό την ιδιότητά τους ως δημάρχων, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 21 του ν.δ.318/1969 (στην αντίθετη κατεύθυνση : ΣΤΕ 2074/2002, 7μ.). Και τούτο, διότι οι ανωτέρω διατάξεις, οι οποίες καθιερώνουν ασυμβίβαστο προς το αξίωμα του δημάρχου και του δημοτικού συμβούλου και, ως εκ τούτου, είναι στενά ερμηνευτέες (πρβλ. ΣΤΕ 4111/2009, 7μ., σκ. 6, 2430/2000, 7μ., σκ. 8, ΑΕΔ 7/2002, σκ. 11, 22/2001 κ.α.), δεν προβλέπουν διαφορετική διαδικασία για την υπό ευρεία και, ακολούθως, την υπό στενή έννοια, βεβαίωση των οφειλών των προσώπων αυτών. Για την ταυτότητα του νομικού λόγου, το ίδιο ισχύει και για τις «οφειλές» της παρ. 2 του άρθρου 3852/2010, δηλαδή και αυτές πρέπει να έχουν βεβαιωθεί ταμειακά με την ανωτέρω διαδικασία, ώστε να είναι απαιτητές και εισπραξιμες, αφού διαφορετικά δεν υπάρχει υποχρέωση εξόφλησής τους, ακολούθως, δε, να έχει γνωστοποιηθεί η ύπαρξή τους στον οφειλέτη, ανεξάρτητα από την ιδιότητα αυτού, με τον προεκτεθέντα τρόπο. Στη συνέχεια, αρχίζει να τρέχει η προθεσμία για την εξόφληση της οφειλής, προκειμένου ο εκλεγείς να μην εκπέσει αυτοδικαίως από το αξίωμά του. Συνεπώς, στην περίπτωση της παρ. 2 η προθεσμία εξόφλησης εκτείνεται από την ανωτέρω γνωστοποίηση της οφειλής μέχρι την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών, όπως, αντιστοίχως, στην περίπτωση της παρ. 3 η προθεσμία αυτή εκτείνεται από την ίδια γνωστοποίηση μέχρι τη συμπλήρωση δύο μηνών από την έναρξή της. Διαφορετική ερμηνεία θα οδηγούσε σε διάρρηξη της εσωτερικής συνοχής του συστήματος του νόμου, ήτοι των δύο περιπτώσεων (παρ. 2 και 3) της γενικής κατηγορίας (παρ. 1) και θα παρέβλεπε τον κανόνα ότι οι διατάξεις που θεσπίζουν ασυμβίβαστα πρέπει να ερμηνεύονται στενά.

6. Επειδή, κατά τη γνώμη που επικράτησε στο Τμήμα, η πιο πάνω διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του ν. 3852/2010, κατά το μέρος που αφορά σε οφειλές μη ασήμαντου ύψους, δεν αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 1 και 102 παρ. 2 του Συντάγματος και την αρχή της αναλογικότητας, ούτε σε άλλη συνταγματική διάταξη ή αρχή. Και τούτο, διότι η εισαγόμενη με αυτή επέμβαση στο συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα του εκλεγέντος δημάρχου ή δημοτικού συμβούλου προς κτήση, διατήρηση και άσκηση του αξιώματός του καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του (βλ. ΣΤΕ 4648/2012, σκ. 6, 3361/2010, σκ. 7, 27/2008, σκ. 4 κ.α.), δικαιολογείται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, ήτοι προεχόντως τη διαφύλαξη του κύρους του ανωτέρω αξιώματος, του οικείου δήμου και του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης και δευτερευόντως την αποτροπή της παρέλκυσης της εξόφλησης των οφειλών των ανωτέρω με εκμετάλλευση του αξιώματός τους (ΣΤΕ 1133/1963). Η ρύθμιση αυτή (με πρόβλεψη κατώτατου ορίου του ύψους της οφειλής, μέχρι τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων του έτους 2006), υπήρχε και στους προηγούμενους δημοτικούς και κοινοτικούς κώδικες (άρθρα 37 του ν.δ. 2888/1954 (Α' 139), 38 του ν. 1065/1980 (Α' 168), 41 του π.δ. 323/1989 (Α' 146), 48 του π.δ. 410/1995 (Α' 231), 30 του ν. 3463/2006, Α' 114), η δε αυτοδίκαιη έκπτωση διαπιστωνόταν με πράξη διοικητικού οργάνου. Εξάλλου, ενόψει της σημασίας των ανωτέρων λόγων επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος και των εγγυήσεων (δικαστικών πλέον) υπό τις οποίες διαπιστώνονται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της επίμαχης διάταξης, η τελευταία, καθ' ο μέρος αφορά σε οφειλές μη ασήμαντου ύψους, δεν εισάγει περιορισμό του ανωτέρω συνταγματικού δικαιώματος προδήλως μη πρόσφορο ή μη αναγκαίο ή δυσανάλογης έντασης με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Εξάλλου, δεν απαιτείται να κριθεί εάν η διάταξη αυτή αφορά και οφειλές ασήμαντου ύψους και, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, εάν κατά το μέρος αυτό είναι

σύμφωνη προς τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις και αρχές, διότι, ενόψει του χαρακτήρα του δικαστικού ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων ως παρεμπιπτόντος και συγκεκριμένου, η κρίση αυτή δεν είναι αναγκαία για την επίλυση της προκείμενης διαφοράς. Αν και κατά τη γνώμη του Συμβούλου Γ. Ποταμιά και του Παρέδρου Δ. Βανδώρου, η διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του ν. 3852/2010 είναι στο σύνολό της αντίθετη στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος, με το οποίο κατοχυρώνεται το δικαίωμα του εκλέγεσθαι στις δημοτικές εκλογές (βλ. ΣΤΕ 2140/2013, Ολομ., σκ. 7, 3684/2009, Ολομ., σκ. 7, 2831/2003, 7μ., σκ. 8 κ.α.), ειδικότερη έκφραση του οποίου είναι η κτήση, διατήρηση και άσκηση του αξιώματος του εκλεγέντος καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας για την οποία εκλέχθηκε (βλ. ΣΤΕ 4648/2012, σκ. 6, 3361/2010, σκ. 7, 27/2008, σκ. 4 κ.α.). Και ναι μεν το δικαίωμα αυτό, το οποίο πέραν της υποκειμενικής του διάστασης, αντικειμενικά εντάσσεται στον πυρήνα του θεσμού της αυτοδιοίκησης των ο.τ.α., κατά το άρθρο 102 παρ. 2 εδ. β' του Συντάγματος, μπορεί να υποστεί περιορισμούς από το νόμο, μόνο όμως για επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και υπό την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας. Ακόμη, όμως, και αν ήθελε θεωρηθεί ότι η πρόβλεψη της έκπτωσης δημοτικού άρχοντα λόγω οφειλής του, ασήμαντου ύψους, προς το Δήμο δικαιολογείται, από τους προεκτεθέντες λόγους επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος, πάντως, το νομοθετικό αυτό μέτρο δεν είναι αναγκαίο για την επίτευξή τους, δεδομένου ότι οι ήδη προβλεπόμενες στο άρθρο 233 του ν. 3852/2010 πειθαρχικές ποινές της αργίας έως έξι μηνών και της έκπτωσης, προδήλως εξυπηρετούν εξίσου αποτελεσματικά τον ανωτέρω σκοπό, αφού, κατά την κοινή πείρα, κανένας εκλεγμένος δημοτικός άρχοντας δεν θα προτιμήσει να υποβληθεί και μόνο στην οικεία πειθαρχική διαδικασία, προκειμένου να μην εξοφλήσει οφειλή του ασήμαντου ύψους, και, σε κάθε περίπτωση, είναι υπέρμετρα επαχθές σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Περαιτέρω, κατά τη γνώμη αυτή, η διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του ν. 3852/2010 δεν είναι δυνατόν να ερμηνευθεί κατά τρόπο σύμφωνο προς το Σύνταγμα, διότι αφενός μεν ο δικαστής δεν μπορεί, χωρίς να υπερβεί τα όρια της εξουσίας του, να προσδιορίσει ο ίδιος κατά τρόπο συγκεκριμένο το κατώτατο ύψος της οφειλής, αφετέρου δε η εισαγωγή αόριστης έννοιας, όπως είναι η «οφειλή μη ασήμαντου ύψους», αντίκειται στη λογική και το σκοπό της διάταξης. Και τούτο, διότι με τη διάταξη αυτή προβλέπεται η αυτοδίκαιη έκπτωση του οφειλέτη, για οφειλή του προς το Δήμο, χωρίς πρόσθετες προϋποθέσεις, ενώ η εισαγωγή αόριστης έννοιας δικαιολογείται μόνο όταν ο νομοθέτης επιθυμεί να χορηγήσει στο δικαστή ή και στη διοίκηση την απαιτούμενη ευελιξία, ώστε να λάβουν υπόψη τους το σύνολο των κρίσιμων περιστάσεων (πρβλ. ΣΤΕ 3470/2007, Ολομ., σκ. 6, με την οποία κρίθηκε ότι διάταξη που προέβλεπε την καταβολή αναλογικού παραβόλου για την άσκηση έφεσης ήταν αντισυνταγματική στο σύνολό της, για το λόγο ότι δεν προέβλεπε ανώτατο όριο στο ποσό του παραβόλου, και ότι, ως εκ τούτου, δεν μπορούσε να εφαρμοσθεί σε καμία περίπτωση, ανεξαρτήτως του ύψους του παραβόλου που θα προέκυπτε κάθε φορά από την εφαρμογή του οικείου συντελεστή). Εξάλλου, το απειλούμενο μέτρο αποτελεί εξαιρετικά σοβαρή επέμβαση στο δικαίωμα του εκλέγεσθαι στις δημοτικές εκλογές, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η αυτοδίκαιη έκπτωση δημοτικού άρχοντα για μόνο το λόγο ότι δεν εξόφλησε οφειλή του «μη ασήμαντου ύψους» προς το δήμο, χωρίς στο νόμο να προβλέπεται ποιο ακριβώς είναι το κατώτατο ύψος της οφειλής (πρβλ. ΣΤΕ 1032/2013 παραπεμπτική προς την Ολομέλεια).

7. Επειδή, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κρίθηκε ότι, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 15 παρ. 1 έως 3 του ν. 3852/2010, 21 παρ. 1 και 22 παρ. 1 και 3 του ν.δ. 318/1969, 41 παρ. 2 του ν.δ. 4260/1962, ειδικώς για το δήμαρχο, ο οποίος υπογράφει, σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 1 του ν.δ. 318/1969 τους

βεβαιωτικούς καταλόγους των οφειλετών του Δήμου από φόρους, τέλη ή δικαιώματα υπέρ αυτού, δεν απαιτείται, προκειμένου να εφαρμοστούν οι περί εκπώσεως διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 1 του ν. 3852/2010, να έχουν γίνει προς αυτόν οι κοινοποιήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 22 του ν.δ. 318/1969 και ότι οι ανωτέρω διατάξεις, με αυτό το περιεχόμενο, δεν αντίκεινται στο άρθρο 102 του Συντάγματος. Περαιτέρω, το δικάσαν διοικητικό πρωτοδικείο δέχθηκε ότι στην προκειμένη περίπτωση με την 34860/2010 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, όπως διορθώθηκε με την 36487/2010 απόφασή του, ο αναιρεσείων, ο οποίος είχε διατελέσει δήμαρχος του Δήμου Ωραιοκάστρου κατά την τετραετία 2006 - 2010, ανακηρύχθηκε τακτικός δημοτικός σύμβουλος για τη δημοτική περίοδο από 1.1.2011 έως 31.8.2014. Σύμφωνα με τους 530/2009, 531/2009 και 531/2009 χρηματικούς καταλόγους που στάλθηκαν από την Οικονομική στην Ταμειακή Υπηρεσία του εν λόγω Δήμου με τρία ταυτόριθμα διαβιβαστικά έγγραφα (18642/25.11.2009), τα οποία υπογράφονται από τον αναιρεσείοντα, υπό την τότε ιδιότητά του ως Δημάρχου, βεβαιώθηκε ταμειακώς σε βάρος του συνολικό ποσό 6.233,76 ευρώ, λόγω οφειλών του από εισφορά σε χρήμα για την προείσπραξη ποσοστού 10% για τη Β' Φάση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου του Δήμου. Υπό τα δεδομένα αυτά, έγινε δεκτό ότι από μόνη την ανωτέρω υπογραφή του αναιρεσείοντος, τεκμαίρεται η πλήρης γνώση των πιο πάνω οφειλών του προς το Δήμο, καθώς και η αποδοχή τους. Συνεπώς, αυτός, ως εκλεγμένος δημοτικός σύμβουλος για την περίοδο από 1.1.2011 έως 31.8.2014, όφειλε να είχε εξοφλήσει τις οφειλές του έως την 1.1.2011. Εξάλλου, λόγω της πλήρους γνώσης του για την ύπαρξη των οφειλών, η οποία ανάγεται στην υπογραφή των οικείων χρηματικών καταλόγων στις 25.11.2009 και της μη προσβολής τους, οι οφειλές αυτές είχαν οριστικοποιηθεί πολύ πριν από την 1.1.2011. Για τους λόγους αυτούς, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση έγινε δεκτή η από 8.11.2011 ένσταση των αναιρεσίβλητων, διαπιστώθηκε η ύπαρξη του προβλεπόμενου στο άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 3852/2010 ασυμβιβάστου εξαιτίας οφειλών στο πρόσωπο του αναιρεσείοντος και η έκπτωσή του από το αξίωμα του δημοτικού συμβούλου στο Δήμο Ωραιοκάστρου και τροποποιήθηκε κατά το μέρος αυτό η 34860/2010 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, όπως διορθώθηκε με την 36487/2010 απόφασή του.

8. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι το δικάσαν διοικητικό δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένα τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 3852/2010. Και τούτο, διότι δέχθηκε ότι, κατά την έννοιά τους, δημοτικός σύμβουλος εκπίπτει για χρέη που γεννήθηκαν κατά το χρόνο που, σε προηγούμενη θητεία των αιρετών δημοτικών αρχών, ήταν δήμαρχος και δεν εξοφλήθηκαν με βάση τις ιδιαίτερες υποχρεώσεις του ως δημάρχου, ενώ, κατά την έννοια του νόμου, ούτε ιδιαίτερες υποχρεώσεις έχει ο δήμαρχος, ούτε, εάν είχε τέτοιες ιδιαίτερες υποχρεώσεις, θα μπορούσε να εκπέσει από το αξίωμα του δημοτικού συμβούλου για το οποίο εκλέχθηκε σε επόμενη θητεία. Εξάλλου, ο αναιρεσείων ισχυρίζεται ότι επί του ζητήματος αυτού δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας.

9. Επειδή, ο λόγος αυτός προβάλλεται παραδεκτώς από την άποψη της συνδρομής των προϋποθέσεων της προπαρατεθείσας διάταξης του άρθρου 53 παρ. 3 του π.δ. 18/1989, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 παρ. 1 του ν. 3900/2010. Οίκοθεν, δε, νοείται ότι η εξέταση της βασιμότητας του λόγου αυτού προϋποθέτει την ερμηνεία των εφαρμοστέων στην προκειμένη υπόθεση διατάξεων του άρθρου 15 του ν. 3852/2010, καθώς και τον αυτεπάγγελο έλεγχο της συνταγματικότητάς τους, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 93 παρ. 4 του Συντάγματος, τα δικαστήρια

οφείλουν να μην εφαρμόζουν νόμο, το περιεχόμενο του οποίου αντίκειται στο Σύνταγμα.

10. Επειδή, κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, η επίμαχη οφειλή του αναιρεσιόντος, ανερχόμενη στο ποσό των 6.233,76 ευρώ, όπως διαλαμβάνεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, δεν ήταν ασήμαντου ύψους. Συνεπώς, οι ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 1 και 2 του ν. 3852/2010, καθ' ο μέρος εφαρμόζονται στην προκείμενη υπόθεση, δεν αντίκεινται στο Σύνταγμα, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στην έβδομη σκέψη της παρούσας απόφασης. Η κρίση, όμως, του δικάσαντος δικαστηρίου της ουσίας, είναι εσφαλμένη, διότι, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, κατά την έννοια της, εφαρμοστέας εν προκειμένω, διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 3852/2010, οι εκλεγέντες δημοτικοί σύμβουλοι εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμά τους, εφόσον δεν εξοφλήσουν βεβαιωμένη ταμειακώς οφειλή, μέχρι την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών, εφόσον η ύπαρξη της οφειλής αυτής τους γνωστοποιηθεί και η γνωστοποίηση προκύπτει με απόλυτα ασφαλή τρόπο. Εξάλλου, η ταμειακή βεβαίωση λαμβάνει χώρα με την τήρηση της προβλεπόμενης στα άρθρα 22 παρ. 1 και 3 του ν.δ. 318/1969 και 41 παρ. 2 του ν.δ. 4260/1962 διαδικασίας και η ανωτέρω γνωστοποίηση πρέπει να προκύπτει με απόλυτα ασφαλή τρόπο, για όλους τους εκλεγέντες, δηλαδή ακόμη και αυτούς τους οφειλέτες του δήμου, που υπέγραψαν ως δήμαρχοι τους χρηματικούς καταλόγους του άρθρου 21 παρ. 1 του ν.δ. 318/1969. Για το λόγο αυτό, που βασίμως προβάλλεται, η προσβαλλόμενη απόφαση θα έπρεπε να αναιρεθεί και η υπόθεση να αναπεμφθεί στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης για νέα, νόμιμη κρίση. Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, η κρίση της προσβαλλόμενης απόφασης είναι εσφαλμένη, διότι εφάρμοσε την αντισυνταγματική διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του ν. 3582/2010 και, για το λόγο αυτό, που εξετάζεται αυτεπαγγέλτως, θα έπρεπε να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, και, ακολούθως, να εκδικασθεί η ένσταση των αναιρεσίβλητων και να απορριφθεί. Ενόψει, όμως, της διάταξης του άρθρου 100 παρ. 5 του Συντάγματος, θα έπρεπε, σύμφωνα με τη γνώμη της μειοψηφίας, να παραπεμφθεί στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου το ζήτημα της συνταγματικότητας της ανωτέρω διάταξης. Λόγω, όμως, της σπουδαιότητας των πιο πάνω ζητημάτων, το Τμήμα με την παρούσα σύνθεσή του, κρίνει ότι η υπόθεση πρέπει, κατά το άρθρο 14 παρ. 5 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), να παραπεμφθεί προς εκδίκαση στην επταμελή σύνθεσή του και να ορισθούν εισηγητής ο Πάρεδρος Δ. Βανδώρος και δικάσιμος η 17η Οκτωβρίου 2013.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Παραπέμπει την υπόθεση στο Τμήμα με επταμελή σύνθεση.

Ορίζει εισηγητή τον Πάρεδρο Δ. Βανδώρο και δικάσιμο την 17η Οκτωβρίου 2013.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 29 Μαΐου 2013

Η Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος
Αικ. Συγγούνα

Ο Γραμματέας
Ν. Βασιλόπουλος

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2013.

Ο Προεδρεύων Σύμβουλος
Μ. Βηλαράς

Η Γραμματέας του Γ` Τμήματος
Δ. Τετράδη

A.Σ.